

la

EGLUTĒ

1958

RUGSĒJIS

Nr. 7

1958 RUGSĖJIS Nr. 7

Redaguoja:

Dr. A. Šerkšnas

Leidžia:

Lietuvių Kultūros Institutas

Administruoja:

Nekalto Prasidėjimo Seserys

Prenumerata:

Metams: \$4.00, Atskiras numeris 40 centų.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Raštus siųsti ir visais redakcijos reikalais kreiptis:

Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Deane Hwy., Wethersfield, Conn.

TURINYS

1. MOKYKLOS SKAMBUTIS	193
2. EGLUTĖS TĖVAS	194
3. Prel. P. M. Juras, IR AŠ BUVAU MAŽUČIUKAS	196
4. Jurgis Jankus, AUKSINIS VABALIUKAS	202
5. V. Šmaižienė, ŠOFERIS	205
6. KUNIGAS PETRAS KALBA	206
7. I. Narūnė, GINTARĖLĖ	207
8. Albina Kašiubienė, VASARĖLĖ	208
9. V. Šmaižienė, MARGIUKAS	208
10. I. Narūnė, MANO ŽIRGAS	209
11. Zig. Gavelis, NORĖČIAU	209
12. Pranyš Alšėnas, AULINIAI BATAI	210
13. ATŽALĖLĖS	214
14. SAULĖS JUOKAS	215
15. MAŽUJŲ PASAULIS	216
16. NYKŠTUKAS	218
17. NARSUSIS STRAZDAS	222
18. Albina Kašiubienė, TĖVIŠKĖJ	223
19. ŠIMTAS MİSLIŲ	224

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Dean Hwy., Wethersfield, Conn. Sept., 1958. Vol. 9, No. 6. Subscription: \$4.00 yearly. Single Copy 40¢. Entered as second-class matter at the post office in Putnam, Conn.

Immaculata Press, Putnam, Connecticut

MOKYKLOS SKAMBUTIS

Štai ir vėl mes prie darbo. Dešimt savaitių atostogų prašvilpė taip greit, kad, rodosi, nei nepajutome. Ir vėl mokyklos skambutis šaukia mus į klases. Ir vėl laikas suskirstytas, reguliarumas, darbas, atsakomybė.

Pagrindinis jauno žmogaus tikslas yra suformuoti stiprią asmenybę. Tokią asmenybę, kuri pajėgs būti naudinga sau ir kitiems, su kuriais suaugęs bus surištas. Šį didįjį tikslą pasiekti galima tik per kultūrines vertybes, kurias sudaro mokykloje einami dalykai, skaitymas ir gyvenimo aplinka.

Vaikai ir jaunuoliai turi būti labai atsargūs didžiojo gyvenimo tikslo besiekiant. Vaikystė ir jaunystė žmogaus gyvenime yra tik vieną kartą. O kaip tik vaikystėje ir jaunystėje formuojama asmenybė. Į ką jaunas įprasi, tą suaugęs teberasi. Kitaip sakant, jeigu vaikystėje įprasi į blogus dalykus, suaugęs bus blogai gyventi.

Grazus sugyvenimas su tėvais, broliais, mokytojais ir draugais yra pagrindinis dalykas išaugti geru žmogumi. Jeigu tėvai, mokytojai ir kiti suaugėliai tavimi nepatenkinti, reiškia kažkas negerai su tavo elgesiu. Reikia sustoti, daug galvoti ir keisti visa, kas negera.

Antras dalykas yra darbas. Be darbo žmogus genda. Mokiniai, kurie išsisukinėja nuo namų darbų, nuo susikaupimo klasėje, nuo skaitymo gerų dalykų, genda. Jų kelias yra į jaunųjų nusikaltėlių eiles, į teismus, į skurdų gyvenimą.

Laiko tinkamas suskirstymas yra pats svarbiausias dalykas mokykliniame darbe. Mokinys turi žinoti kada jis turi padaryti duotą namų darbą. Atidėliojimas silpnina jauno žmogaus valią ir gadina jo asmenybę. Nervingumas, baimė, nepasitikėjimas savimi—tai dalykai, kurie išsivysto iš atidėliojimo ir išsisukinėjimo nuo darbo.

PREL. P. M. JURAS,

Eglutės ikūrėjas ir nuolatinis jos prietelius.

EGLUTĖS TĖVAS

Massachusetts valstijoje, Lawrence mieste yra nemaža lietuvių kolonija, kuri turi savo Švento Pranciškaus parapiją. Tos parapijos klebonas yra prelatas P. M. Juras, mūsų Eglutės įsteigėjas.

Kai prieš dešimt metų lietuvių šeimos su vaikais ėmė plaukti į Ameriką ir kitus laisvojo pasaulio kraštus, prelatas Juras susirūpino: ką šitie lietuviai vaikai skaitys, kaip jie išlaikys lietuvių kalbą, savo tėvų kultūrą? Prelatas yra veiksmo, ne verkšlenimų, žmogus, dėlto jo atsakymas į šiuos klausimus buvo: steigiamo lietuvišką vaikų laikraštėlį. Taip ir gimė Eglutė.

Eglutę įsteigti buvo lengviau, negu ją išlaikyti. Prelatas Juras palaiko Eglutę visokiais būdais. Pirmiausia, jis Eglutei aukoja savų pinigų. Antrą, jis prašo savo draugus, ypač kunigus, kad Eglutę palaikytų. Toliau, jis visokiomis progomis ragina tėvus užsakyti savo vaikams Eglutę. Ir taip toliau, ir taip toliau. Žodžiu sakant, prelatas Eglute rūpinasi, kaip tėvas savu vaiku.

Kiekviena tauta džiaugiasi turėdama pajėgių žmonių, kurie padeda platiems savo tautiečių sluoksniams. Laimei, lietuvių tauta turėjo ir turi tokių žmonių. Valančius, Maironis, Kudirka, Basanavičius, Šalkauskis — tai vardai, kuriais mes didžiuojamės.

Vienas iš dabar gyvenančių didelių lietuvių yra prelatas Juras. Jis visą savo gyvenimą yra pašventęs tam, kad lietuvis būtų šviesesnis, kultūringesnis ir geriau gyventų. Jis yra išleidęs labai daug lietuviškų knygų. Leido tam, kad lietuviai skaitytų, kad neužmirštų lietuvių kalbos, savųjų tradicijų. Leido jis, nes nebuvo kas leidžia.

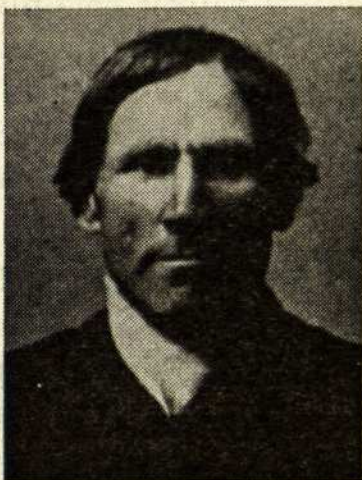
Jis prisidėjo prie daugelio lietuviškų laikraščių išleidimo ir jų palaikymo. Laikraščių, kurie kėlė išeivių lietuvišką dvasią, ugdė lietuvių kalbą, plėtė lietuvišką kultūrą. Jis yra prisidėjęs prie steigimo lietuviškų organizacijų Amerikoje. Per tas organizacijas jis yra labai daug padėjęs lietuvybei tremtyje.

Pagarba ir linkėjimai prelatui nuo Eglutės skaitytojų.

IR AŠ BUVAU MAŽUČIUKAS

PREL. P. M. JURAS

Kada aš buvau jaunutis ir mažutis, norėjau apie viską žinoti. Tėvelių ir vyresniųjų klausinėdavau: Kas čia? Kas ten? Kaip?

Prel. P. M. Juro tėvas

Tada aš daugiausiai išmokdavau iš savo tėvelių ir vyresniųjų seselių. Ne tiek daug iš brolių.

Jie visi buvo tokie geri ir taip mane mylėjo, kad aš, neverčiamas ir nebaramas, jų klausydavau.

Malonu prisiminti, kad augdamas mokytojų — žodžiu ir pavyzdžiu — turėjau daug. Šeimoje, neskaitant susijungusių su angelais (mirusių kūdikių), augome keturi bernaičiai ir šešios mergaitės. Aš šeimoje buvau septintas.

Tėveliai turėjo 40 dešimtinių ūkį, Bridų kaime. Žemė buvo

prastoka. Reikėjo daug tręšti.

Visi šeimos nariai gyveno meilėje, sunkiai dirbo ir visada vienas kitam padėdavo.

Vyresnysis mano brolis Antanas mirė būdamas dijakonu, prieš pat išventinant į kunigus. Sesuo Morta ištekojo už Benedikto Lešinsko, Pailių kaime. Jis eidavo per kaimus ir siūdavo pas ūkininkus. Buvo puikus siuvėjas, nepaprastai darbštus ir taupus. Tokia buvo ir Morta. Užtat susitaupe pinigų ir, Pailių kaime, nusipirko septynis hektarus žemės. Susilaukė devynių sūnų ir vienos dukraitės. Du berniukai ir mergaitė mirė. Iš-

Dijakonas A. Juras

auklėjo septynis sūnus ir išleido į mokslą. Antanas tapo agronomu. Juozas įstojo į vienuolyną. Alfonsas, baigė Vytauto Didžio-

jo Universitetą Kaune, nun profesorauja Merrimack College, Andover, Mass. Pranas pasiliko prie ūkio. Vytautas išėjo teisininko mokslus ir dabar yra Kaune teisėju. Povylas tapo mokytoju. Jauniausias Leonas po Antrojo Pasaulinio karo liko

Prel. Juras apleidžiant
Lietuvą 1911 m.

išsventintas į kunigus ir dabar klebonauja Skudutišky. Pas jį gyvena jo mamytė, o mano sesytė, Morta.

Dar reikia priminti, kad laike abiejų pasaulinių karų jų namečiai du kartus buvo sulyginti su žeme. Nežiūrint visų sunkenybių ir kliūčių, štai ką žmogus su Dievo pagalba gali nuveikti ir pasiekti! Tiesa, ir šių žodžių rašytojas, jų dėdė, siekiantiems mokslo yra pridėjęs savo petį. Bet kas gali paneigti rūpestingąjį Dievo Apvaizdą?

Trys mano seserys tapo vienuolėmis. Anastazija ir Ona įstojo į kazimieriečių Vienuoly-

Prel. Juras — klerikas

ną, Pažaislyje, o Barbora nuvyko į pranciškiečių Vienuolyną, Remagen, Vokietijoje. Vyriausioji sesuo Julijona šeimoje buvo, tarytum, antroji motina visų. Du broliai, vienas vyresnis už

Prelato P. M. Juro sesuo vienuolė Kazimierietė M. Agata

mane, kitas jaunesnis, pasiliko ūkininkais. Jauniausiąją sesutę Karoliną, kurią visi vadindavome šventuke, vos paugėjusią,

Dievulis pasiėmė pas savę. Regis, niekas jos neverkė, nė vienas nepavydėjo jai dangaus. Karusėlė ne kartą buvo sakiusi, kad eisianti pas Dievulį į dangų.

Jei aš šiandien esu kunigas, labiausiai dėkoju Dievui. Stebuklingai įstabiais keliais Jis mane vedė prie altoriaus! Drąsiai galiu sakyti, kad, jei žmogus eina ten kur Dievas šaukia, pats pragaras nesulaikys. Iš namiškių pirmoje vietoje statau savo močiutę. Ji buvo viena iš pavyzdingųjų motinų. Visais rūpinosi dieną ir naktį. Jei kada suskaudėdavo man galvutė ar pilvelis, mamytė ištisą naktį akių nesumerkdavo.

Šeimoje bandžiau būti visiems klusnus ir geras. Kaip gali būti negeras tiems, kurie drabužėlį ir valgį parūpina, kurie papasakoja apie Dievulį ir sergsti nuo nelaimių?

Kiekvienas išmintingas žmogus nori matyti augantį jaunuolį sveiką, linksmą, protingą ir gerą. Mano tėveliai gudriais ir gerais vadindavo tuos, kurie myli Dievulį. O Dievulį myli tie, kurie pildo Jo įsakymus.

Dievulis pirmas mus numylėjo. Atėjo ant žemės duoti mums pavyzdį ir pamokyti. Jis yra Jėzus Kristus, mūsų Išganytojas. Kada Jis buvo dar vaikutis, visada klausydavo savo tėvų-globėjų Juozapo ir Marijos.

**Prelato P. M. Juro vyriausiojo
sesuo Julijona**

Mano tėveliai nebuvo mokyti. Bet jie labai daug žinojo apie Dievą ir Jo Sūnų Jėzų Kristų, apie angelą sargą ir piktąsias dvasias. Dideliu susidomėjimu klausydavau tėvelių pasakojimų, kaip upelis šniokšdamas, vėjas švilpdamas, medžiai šlamėdami, paukščiai čiulbėdami ir javai banguodami garbina Dievą. O įvairiaspalvės gėlės, tėtis sakydavo, liepia mums žydėti gerais darbais. Gerais darbais žmogus garbina Dievą.

Būdamas vaikas labai mylėjau gamtą. O, kaip gražūs būdavo Lietuvos pavasariai! Sunku apsakyti! Reikia pačiam ten pagyventi ir pamatyti. Sniegui tirpstant, jau laukinės žąsys ir gulbės aukštai lėkdamos gagenavo. Būdavo, išbėgu į pakluonę basas pabraidyti ir gėlių pasiskinti. Koks malonumas! Gėlės kvepia, saulė savo spindulius

beria, vitureliai čiulba, pėmpės sveikina: gyvi, gyvi, gyvi. Už medžių šakų pasislėpusi gegutė kukuoja: kuku, kuku, kuku! O jau vasarą ir rudenį sode tarp vaisinių medžių ir kieme prie žaislų praleisdavau valandų valandas. Su kipšiuku bičiuliautis nebuvo nei noro nei laiko.

Ir Amerikoje gamta labai graži. Tik daugelis miesto vaikų neturi progos ją pažinti ir pamylėti. Liūdna, kad didžiuma tėvėlių neturi laiko supažindinti vaikučius su gamta ir jos begaliniais turtais.

Jeigu dabar būčiau jaunas berniukas, įdomu kaip aš elgiausi? Manau, kad mano gerieji tėveliai žinotų, kada man būtų leistina žiūrėti TV, kada eiti į bažnyčią ar į "movies", kada mokytis, skaityti, žaisti, linksmintis ir ilsėtis. Jie surastų man tiek daug naudingų užsiėmimų, jog neturėčiau laiko išdykavimams bei tuštybėms. Jie apsaugotų mane nuo daugelio pavojų. Aš gi, vaikas, negalėčiau neklausyti tėvėlių. Juk paties Dievo jie yra paskirti išauklėti vaiką Dievo meilėje ir paruošti jį pilnam gyvenimui.

Pats nežinau, kodėl mažas būdamas buvau labai bailus ir sarmatingas prie žmonių. Ale buvau landus. Kartą buvau įlindęs į soželką ir būčiau prigėręs, jei sesutė nebūtų nutvėrusi už

marškinėlių ir ištraukusi iš vandens. Nunešė į seklyčią, atgai-vino.

Labiliausiai bijodavau kareivių ir elgetų.

Prieš šv. Vėlykas kareiviai ateidavo į kaimą kiaušinių rinkti karininkams. Per langą pamatęs kareivį, bėgdavau į užpečkį pasislėpti.

Namų sargas — šunelis Taksis — puldavo kareivius, o dar labiau — elgetas. Jų nemėgdavo gal dėlto, kad gaudavo per uodegą su lazda arba su ilgu virvagaliu, kurį jie turėdavo prisirišę prie galo lazdos.

Taksis visada pirmas pamatydavo įeinantį į kiemą elgetą. Lodamas puldavo jį iš visų pusių. Šiais atvejais aš negalėdavau pabėgti į užpečkį, nes mamytė dažnai liepdavo atidaryti duris ubagėliui (taip mes tada vadindavome elgetas).

Atidžiai žiūrėdavau, kaip elgeta, atsisėdęs prie durų ant kėdutės ar suolo, pasirėmęs ant lazdos, potėrius kalbėdavo. Jam besimeldžiant, mamytė išeidavo į kambarą atriėkti duonos gabalą ar atrėžti lašinių brizą. Atnešusi paduodavo man ir liepdavo įteikti elgetai. Jei kuris dėkodamas palinkėdavo būti kunigėliu, man labai patikdavo.

Kartais ateidavo pas mano tėvelius nepaprastų elgetų.

Mano kūdikystės laikais rusai drausdavo vartoti lietuviškas knygas. Vyresnysis brolis Antanas mokėsi Žemaičių Seminarijoje į kunigus. Nežinau kur jis gaudavo lietuviškų knygų. Gal iš Prūsų. Grįždamas į kaimą atostogų, parveždavo elementorių ir maldaknygių.

Vieną kartą, gana vėlai, įdūlino į gryčią nepaprastas elgeta. Ant abiejų šonų kybojo prikimštos tarbos. Pasakęs "Garbė Jėzui Kristui" nesisėdo prie durų, bet atėjo arčiau stalo, nusikabino krepšius ir pasidėjo ant suolo. Atsisėdo, bet poterių nekalbėjo. Ir mamytė nėjo ką nors jam atnešti. Gi mano tėytė šnekučiavo su juo, lyg su artimu kaimynu. Už valandžiukės ėmė iš tarbos knygas ir dėjo ant suolo. Aš nustebęs tik žiūrėjau į elgetą ir į knygas.

Atsimenu, kaip vieną kartą iš kito galo kaimo atsiskubino uždususi moteriškė.

— Žandarai, žan, žandarai ateina pas jus kratos daryti! Slėpkite knygas!

Kaip ji žinojo? O gi atvykę į kaimą žandarai užėjo pas ūkininką paklausti kur Juras gyvena. Ūkininkas tyčia užšnekino žandarus, pasiūlė šalto alučio išgerti ir pailsėti. Tuo laiku jo žmona pakluonėmis žaibo greitumu nusiskubino pranešti apie atvykstančius "svečius".

Tėvelis greitai nužygiavo į seklyčią. Sukimšo kelias ten buvusias knygeles į tarbą ir man padavė nunešti jas paslėpti rugiuose už klojimo. Liepė įsitęmyti vietą, kad vėliau ją surasčiau. Bėgau, kaip kiškis, pama-

Prelato P. M. Juro brolis Mykolas

tęs šunį. Nemenu kelius kartus pargriuvau, bet knygų neišmėčiau.

Sugrįžęs radau žandarus besnekučiuojančius su tėveliu. Kratos, regis, nedarė. Jie buvo patenkinti, nes tėvelis ir nelauktus svečius maloniai priimdavo.

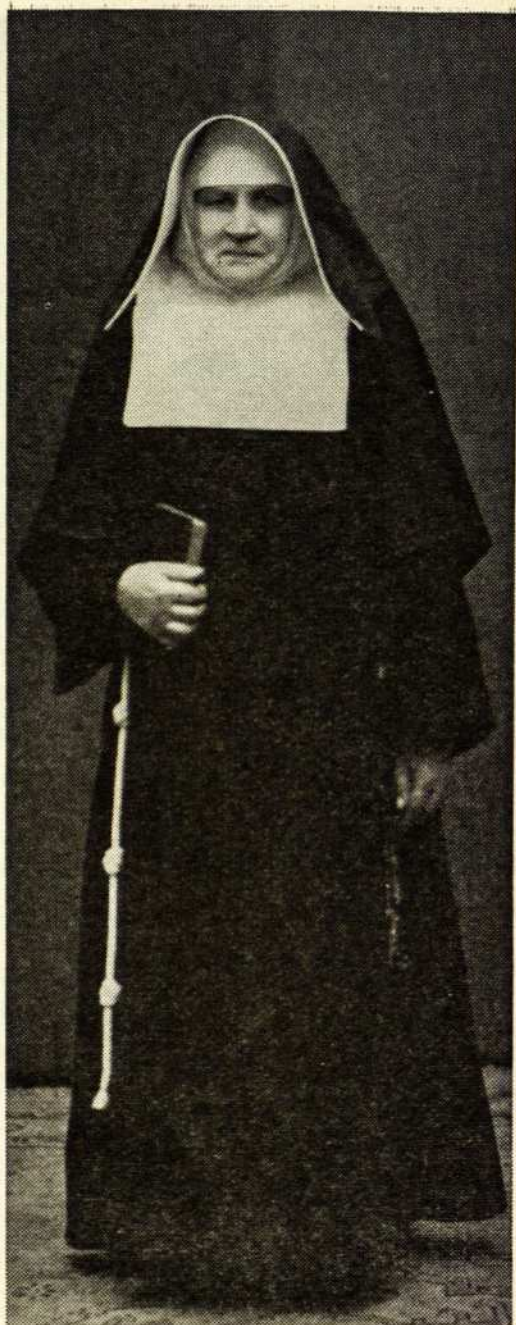
Jiems išdūlinus, tėvelis liepė atnešti knygas į klojimą. Prieš-

klojimyje buvo spalių. Padarė juose duobę, įdėjo tarbą su knygomis, aprausė spaliais ir abu nukiūtinome į gryčią. Kitu atveju esu slėpęs knygas peludės palėpyje.

Kai jau buvau pramokęs skaityti iš elementoriaus ir giedoti iš kantičkos, tėveliai mane leido su kitais kaimo vaikais mokytis pradinėje mokykloje Sutkūnuose. Ji buvo gana toli, gal už poros mylių (apie tris rusiškus viorstus). Eidavome paprastais keliais per laukus dažniausiai pėsti. Retai kas pavežėdavo.

Mokytojas buvo rusas. Lietuvių kalbos nemokėjo. Mokiniai, regis visi buvo lietuviai. Pradžioje mokslo metų maldą prieš pamokas kalbėjo patsai mokytojas rusu kalba. Po kiek laiko atvyko iš Šiaulių kunigas kapelionas mokyti religijos ir davė man maldele į šv. Dvasią lotynų kalba. Paaiškino kaip žodžius tarti ir liepė išmokti atmintinai. Už savaitės jau turėjau laimės visų mokinių vardu kalbėti maldą prieš pamokas.

Baigęs pradinę mokyklą, gavau diplomą ir už kažkokį pasižymėjimą knygą, kaipo dovaną. Ji man atrodė vertesnė už diplomą. Bet kai parsinešiau namo ir pasigirdamas parodžiau tėveliui, jis, ją pavartęs, pasklaidęs, perplėšė ir įmetė į pečių sakydamas "burliokiška". Žinoma,

**Prelato P. M. Juro sesuo vienuolė
prancišketė Ses. M. Caritina**

sunaikintą knygą aš graudžiai apraudojau. Nepykau. Žinojau, kad mano tėvelis man tik gera velija. O jis buvo giliai tikintis, dievotas žmogus ir karštas lietuvis patrijotas.

AUKSINIS

VABALIUKAS

Jurgis Jankus

(Tęsa iš praeito numerio)

ANTROJI RASYTĖ

Toli, kitam salės kampe stovėjo šviesiai mėlynai apsirengusi mergytė.

— Ko jūs taip šaukiat? Kas atsitiko? — klausinėjo dairydamosi į paukštes, o paukštės susisarmatinusios trynė didelius lenktus snapus į apžėlusias kojas, atbulos palengva traukėsi į savo narvelius ir užsidarinėjo dureles.

Po kelių akimirksnių paukštės nė vienos nebebuvo. Sienose net jokio ženklų nebuvo matyti tose vietose, kur pirma durys buvo. Lapelis net akis pasitrynė. Jam pasidarė nebeaišku, ar čia viskas taip buvo, ar jam akyse rodėsi. Rudasis meškiukas tebestovėjo truputį prasižiojęs ir mergytė tebebuvo. Ji jau buvo pamačiusi Lapelį ir ėjo tiesiai prie jo. O Lapelis žiūrėjo, žiūrėjo ir niekaip negalėjo suprasti, kaip čia atsitiko. Mergytė buvo Raselė. Ta pati Raselė iš anapus gatvės. Tik apsirengusi gražiau, tik veidelis švelnesnis, tik akys geresnės; bet vistiek Raselė. Visiškai ta pati Raselė, kai būdavo gera.

— Kas tu? — paklausė priėjusi.

Ir balsas jai buvo Raselės. Lapelis negalėjo atsistebėti, kaip ji čia pateko ir kodėl dedasi jo nepažįstanti. Jis nusijuokė.

— Tai taip greitai ir užmiršai? — pasakė.
Mergaitė ilgai pažiūrėjo berniukui į veidą, paskum papurtė galvutę.

— Aš tave pirmą sykį tematau.

— Tikrai?

— Žinoma.

— Ir tu neatsimeni Lapelio?

— Ne.

— Ne? Juk aš tau atnešiau ir meškiuką ir lėlę, ir tu pastaruoju laiku pasidarei labai negera, ir mamytė tau daktarą šaukė. Daktarė sakė, kad ji nieko padaryti negali, kad tu visada būsi nebe gera...

— Eik tu! — nusijuokė mergytė. — Aš nieko nežinau apie ką tu šneki. Mano vardas Gražutė, ir aš visada čia gyvenau ir tie visi žaislai mano. O tas meškiukas mano mylimiausias. Ir jį ne tu atnešei, jį padarė mano senelis. Jis labai geras ir seniau žaislus dirbdavo visiems žmonių vaikams, o dabar tebedirba tik man. Žmonių vaikams žaislus dabar dirba fabrikai. Matai, kaip aš viską žinau, nors pas žmones niekada nesu buvusi ir tu pirmas žmonių vaikas, kurį gyvą matau.

— O tu ir ne viską žinai. Žmonių vaikams žaislus dar dirba ir mano brolis. Ir jis moka padirbti tokius, kokių nė vienas fabrikas nepadaro.

— Žinau ir tą, — greitai atsiliepė mergytė. — Bet daugiau jis nebedirbs. Mano senelė sakė, kad nebedirbs. Ar tu žinai, ką mano meškiukas moka? — ji greitai pakeitė kalbą ir apsikabino rudąjį meškiuką, kuris buvo visiškai lygus su ja.

Lapeliui pasidarė nesmagu. Jis suprato, kodėl Baltukas sakė, kad Žaislų Dėdulis pyksta. Ir jeigu ta mergytė taip sako, tai jis gal tikrai ir pyksta. Buvo didelis noras paklausti, kodėl jis pyksta, bet Lapelis buvo geras berniukas ir jautė, kad pirma turi atsakyti mergaitei.

— Ne, nežinau. Aš jį tik pirmą sykį matau. Bet... — jis norėjo pradėti savo klausimą, tik mergytė pridėjo mažytį pirštuką prie lūpų:

— Tai cit. Žiūrėk!

Paėmė meškiukui už raudono nosies galiuko ir pasuko.

Pasuko į vieną pusę, ir viduj kažinkas skambt, pasuko į kitą, viduj kažin kas bimpt. Meškiukas pajudėjo, pasukino galvą į šalis, pajudino ausis, sumojavo rankomis, treptelėjo koja ir pradėjo šokti.

Jam pilvuke pasislėpęs grojo visas orkestras, o jis pats riaumojo, niurnėjo ir tas taip gražiai derinosi su grojimu, kad muzika buvo ne tik tai graži, bet ir tokia linksma, kad negalėjai susilaikyti nesi juokęs. Ir šokdamas meškiukas vis paliesdavo kurį nors žaislą ir kiekvienas tuoj pradėdavo šokti kartu. Ir juodoji meška sunkiai patrepsėdama, ir margas triušis pamaskatuodamas ausimis, ir žila bezdžionė barškindama riešutais, ir mergytė su geltonais plaukučiais, ir mergytė su juodais plaukučiais ir juodas dramblys, pasišokėdamas, visom keturiomis į grindis smarkiai suduodamas, kartais nuo karto straublį augštin pakeldamas ir graudžiai sutrimituodamas. Šoko visi, visi. Ir Lapelis trepsėjo kojomis ir negalėjo nustoti juoktis. Gražutė pagavo jį už rankos.

— Pašokim ir mudu.

— Gerai, — linkerėjo galva Lapelis.

Jis niekada dar nebuvo šokęs ir nežinojo, kaip reikia šokti, bet čia nereikėjo nė žinoti: kojos pačios kilnojosi.

Ir smagu buvo neapsakomai. Tik ir pro smagumą, kaip koks tamsus šešėlis, vis lindo ir lindo Lapeliui į galvą mintis, kodėl Rūtenis daugiau nebedirbs žaislų. Kai nebebus vis naujų ir naujų žaislų, jų namely bus liūdna. Ir vaikams bus nebesmagu, kai visus žaislus tik iš krautuvijų reikės pirkti.

— Klausyk, — pasakė Lapelis vidury šokio ir paėmė Gražutę už abiejų rankų. — Kodėl Rūtenis daugiau nebedirbs žaislų?

— Mano senelė pasakė, kad nebedirbs. Kai senelė pasakė, pasakė ir senelis. Ir jis tikrai nebedirbs. Jis padarė kažin ką labai negerai. Nežinau ką. Senelė man nesakė. Ji pasakė, kad negerų dalykų man nereikia žinoti.

Ir Lapelis nebegalėjo šokti. Ir Gražutė nebešoko. Ir meškiukas nustojo groti ir kiurnėti. Sustojo ir visi. Tik dramblys dar trepsėjo, trepsėjo, paskum pakėlė straublį į viršų, sutrimitavo ir pats nustojo trepsėjęs. Viršuje atsidarė durelės, margos paukštės iškišo galvas, kraipė snapus į šonus ir negalėjo suprasti, kodėl čia viskas taip nutilo.

Gražutė laikė Lapelį už rankos ir žiūrėjo tiesiai į akis.

— Ar tu taip labai nori, kad Rūtenis vėl galėtų dirbti žaislus?

— Labai noriu.

— Tai pabūk čia.

Ji paleido ranką ir tyliai nubėgo per salę, pasisukinėdama taip netvarkingai sustojusių žaislų.

ŠOFERIS

V. ŠMAIŽIENĖ

*Mūs Jonelis vis važiuotas.
Jei ne kaip, tai nors ant šluotos —
Ūžia, birbia jo motoras,
Lekia, kad net zvimbiam oras!*

*Trū-tū-tū — į dėšinę suka.
Žiū! Benzino jau pritrūko...
Na, tai kas, manai, sustos?
Trauks, brolyti ir be jo!*

*Ve, į kairę jau važiuoja,
Vikriai spaudžia stabdį koja.
Čia štai stabdis atbulinis —
Viską, viską Jonis žino.*

*Kaip jum tinka, taip galvokit —
Iš Jonelio nesijuokit,
Nes, kai jis paaugs metus —
Tikras šoferis jau bus.*

Visiškai netoli Lapelio stovėjo rudasis meškiukas. Jis buvo keistai sustojęs: galvą į šoną pakreipęs, vieną ranką augštin pakėlęs, kitą į šoną užsimojęs, pats visas į priekį pasilenkęs. Lapeliui buvo didelis noras prieiti ir pasukti meškiuko raudoną nosies galiuką ir pažiūrėti, ką jis dar gali daryti, bet vėl buvo nedrąsu. Tada jis priėjo, pataisė rankas, patį atitiesė ir patiesino galvutę. Truputį pasviravęs palietė pirštu nosies galiuką: jis buvo švelnus ir minkštas, kaip gyvo.

— Ar labai patinka? — išgirdo žodžius.

Žodžiai buvo tokie netikėti, kad berniukas labai kruptelėjo, net iš vietos pašoko, o visos paukštės vienu kartu susijuokė. Lapelis dar kartą kruptelėjo nuo paukščių ir atsisuko į tą pusę, kur girdėjo balsą...

KUNIGAS PETRAS KALBA

Mano Mieli,

Ar gerai praleidote atostogas? Ar buvote stovykloje su Ateitininkais, Skautais, ar kitur? Ar ten lietuviškai kalbėjote? Tėveliai laukė Jūsų sugrįžtant. Ar juos pradžiuginote parvažiuavę?

Kaziukas taip pat buvo stovykloje. Namie jis mažai kalbėjo lietuviškai. Kai mama jį kalbindavo, tai jis vis tylėdavo, o su savo draugais jis daug kalbėdavo ir šūkaudavo, bet tik angliškai. Mama prašydavo jį kalbėti lietuviškai, bet Kaziukas jos prašymo nesuprato, ir mamai buvo labai liūdna, bet mamą Kaziukas labai mylėjo.

Stovykloje skambėjo lietuviška kalba. Vadovas buvo labai malonus ir linksmas. Kartą jis pasakojo, kaip reikia savo tėvelius mylėti. Kaziukui staiga pasidarė aišku, kad neužtenka mamą tik mylėti, bet reikia jai savo meilę darbais parodyti, ką nors jai malonaus padaryti. Galvojo jis kokią dovaną mamai nupirkti, bet nežinojo, kas jai labiausiai patiktų, ir pinigų neturėjo. Pagaliau jis surado geriausią būdą mamytei pradžiuginti. Kai tik parvažiavo namo ir sutiko savo mamytę, Kaziukas meiliai ją apkabino ir tyliai į ausį pasakė: "Mamyte, aš dabar kalbėsiu visuomet lietuviškai".

Iki kito karto —

Jūsų Kunigas Petras

GINTARĖLĖ

I. NARŪNĖ

(Ištrauka iš šiuo vardu išleistos knygutės)

Ir iškilo, iškilo pulkas baltų, putojančių žirgų prie kranto. Dideli karčiai, o žirgai baltieji tik žvengia, galvas aukštyn iškėlę. O ant didžiausio žirgo sėdi Jūros Karalaitis, Gintarėlę savo glėby laiko.

Ant palaidų jos plaukų — gintaro karūna žėri. Jos baltą kaklą gintarų karoliai nusvėrę. Jos balto šydo rūbas — jūros putos lengvumo. Rankoje dideli gintaro gabalai tviska.

Nustebę žiūrėjo senukai į savo dukrelę. Taip ji gražiai gintarais žėrėjo.

— Mamaite mano! — suklykė, sudejavo Gintarėlė.

Labai susijaudino sena močiutė, išgirdusi savosios dukrelės šauksmą, ir ėmė visu balsu prašyti:

— Sugrižk, sugrižk, Gintarėle! Sugrižk, mano dukrele, ateik į savo trobelę.

— Ak, negaliu pas tave pareiti, mano motinėle, nepaleidžia manęs Jūrų Karalaitis. Aš pas jį nevalioje... Ir sviedė jį į krantą didelius, tviskančių gintarų gabalus.

Tik staiga, Jūros Karalaitis davė ženklą ir bematant nutilo audra. Nutilo vėjas. Ir viskas pranyko: nei Gintarėlės, nei Jūros Karalaičio, nei žirgų putotų, nei bangų aukštųjų... Viskas nugrimzdė į jūros dugną. Tylu. Rami jūra žvilga, kaip veidrodis, lyg nieko ir būt nebuvo...

Tiktai du senukai liūdni stovėjo ant kranto. Prie jų kojų gulėjo dideli gintaro gabalai, Gintarėlės išmesti. Su ilgėsiu žiūrėjo senukai į jūrą, kur dingo jų dukrelė. Ir suprato jie, kad Gintarėlė niekada daugiau nebegriš į jų trobelę, kad ji visuomet liks gintarų rūmuose, Jūros Karalaičio valioje...

O kai jis supyksta ir pakelia jūroje audrą, Gintarėlė vis išmeta savo tėveliams gintarus į krantą. Nors tokią dovanėlę jinai jiems palieka, išsiilgusi savųjų ir savosios senos trobelės. Taip tebemėčioja ji ir po šiai dienai visokio dydžio ir visokių spalvų gintaro gabalus iš savo dvaro. Kitą sykį po audros būna ilgas jūros pakraštys jos gintarais apmėtytas.

VASARĖLĖ

ALBINA KASIUBIENĖ

*Vasarėlė saule rieda
O paukšteliai soduos gieda.
Žydi rožės ir lelijos,
Skraido ore šilko gijos.*

*Vaikai žaidžia rateliu,
Bėginėja kiemeliu,
Meta, griebia sviedinuką,
Juokias lyg turį kiškiuką.*

*Katinėlis svečių prausia,
O paršiukas žemę rausia.
Antys plauko ežere,
Pilna visko, lyg dvare.*

MARGIUKAS

V. ŠMAIZIENĖ

*Ketrios kojytės,
Uodega ilga.
Nori, kad pašaukčiau?
— Margi, sa-sa-sa!*

*Sėsk, šuniuk į kampą,
Koją duok gražiai.
Vakar ką išmokai
Ar nepamiršai?*

*Tingi tu skaityti,
Nenori rašyt,
Tau mieliausias darbas
Katytę vaikyt.*

*Ir kam ją gainioji —
Aš nesuprantu.
Ji tavęs nepuola,
Tai ko lendi tu?*

*Tekšt! Ji tau per nosį —
Aštrūs jos nagai ...
Kitą kart žinosi:
Gauni — ko prašai!*

MANO ŽIRGAS

J. NARONĖ

*Aš pagirdžiau ir pašeriau
Savo žirgą, savo bėrį,
Stovi kieme pabalnotas —
Jis numano, kad reiks joti
Tolimais, ilgais keliais...
Bet už tai, kai jis pareis,
Stos prie vartų, prie namų —
Paganysiu, pamyluosiu,
Geltoniausių avių
Jam užkrimsti aš paduosiu.
Mano žirgas mylimiausias,
Draugas tu visų geriausias!*

NORĖČIAU

ZIG. GAVELIS

*Tik vienu žvilgsniu užu vandenyno,
Pažvelgt, ar tėviškės laukų žaizda užgis?
Ar ten, kur pikto priešo koja mynė,
Išdrįso augt lietuviškas rugys?..*

*Pažvelgt pro pakelės smūtkelio petį
Į degančius saulėleidų langų stiklus;
Į kregždes, ar jos pastogėj lizdą sukti keta,
Ar gandras qžuolo viršūnė tūpdamas užklius?*

Mokosi mamai padėti

AULINIAI BATAI

PRANYŠ ALŠĖNAS

Tai įvyko ankstyvosios mano vaikystės dienomis, kada, galima sakyti, teko gyventi ir verstis dvejomis pareigomis: žiemą mokinukas, vasarą — piemenukas.

Tuo metu pasaulis atrodė lygiai toks, koks yra: begaliniai šviesūs ir gražūs. Džiaugiausi žiemą klampodamas puskilometrį baltu

sniegu į Vidiškių pradžios mokyklą, o dar linksmiau buvo pavasario ir vasaros metu, sulaukus šilumos, žalių medžių, pargrižtančių paukščių giesmininkų ir viso kito grožio, kuris atsiranda atbudus gamtai. Šiaip, didesnių rūpesčių mano galvelėj ir nebuvo.

Beaugdamas ir besistiebdamas į viršų, mačiau, kad suaugusieji, o dažnai ir paaugliai jaunuoliai, dėvi ilgus aulinius batus. Batų aulai blizga, tarytum, veidrodžiai. Kai eina batuotas žmogus, rodos, tik gerėkis.

— Ach, — galvodavau, — kad gi ir man įsigijus tokius batus.

Ėmiau prašyti mamos, kad nupirktų. Nemenkas tai buvo prašymas, o dar sunkesnis išprašymas, kaip nelengvas mamai ir iš viso mūsų keturių ap rengimas ir apavimas, likus mažiems be tėvelio.

Vienok, visdėlto, pavyko! Išvažiavo kartą mama su kaimynu Ukmergėn, į turgų, o grįžus jai — net savo akimis netikėjau: ant suolo atsirado pastatyti naujutėliai auliniai batai.

— Tai tau, Pranul, — mama pasakė, rodydama į juos... — lauktuvių! — dar kiek vėliau pridūrė.

Šokau mamai dėkoti. Lūpomis prilipau prie jos raukšlėtos rankos ir nuoširdžiai ją bučiavau.

Štai pagaliau ir aš batuotas...

Iš pradžių batų dar neblizginau, nes, viena, jie ir taip gerai atrodė, o, antra, kažkas pasakė, kad naujų negalima tepalu tepti ir blizginti, esą, sutrūksta.

Kiek panešiojęs, visdėlto, pradėjau labai rūpestingai juos valyti, šveisti ir blizginti. Blizgėdavo taip, kad net miela žiūrėti. Atrodydavo, kad tų batų man pavydi ne tik vaikai, bet ir suaugusieji.

Kartą, sekmadienio popietį, gale kaimo, ant dirvono, prie Aleksejienės gričiukės, buvo gegužinė. Didžiulis plotas apsmaigstytas alksnių ir žilvyčių šakomis, apjuostas šniūru, nusagstytas tautinėmis vėlevėlėmis. O viduje — muzikantai ir jaunimas. Griežikų buvo, rodos, net trys: armonika, smuikas ir klarnetas. Džiaugsmingai viskas atrodė: armonika, tarytum, aidėjo aidėjo, jai pritariamai verkė smuikas ir protarpiais augštu balsu girgčiojo klarnetas...

Mes, vaikai, buvom apstoję aplinkui ir stebėjom besilinksminančius. Kai kurie ir iš mūsų mėgino šokti. Aš buvau apsiavęs savo gražiaisiais auliniiais batais. Jie blizgėjo, tarytum, veidą galėdami parodyti. Stovėjau netoli gegužinės iškilmingojo įėjimo ir, tarytum, pats į batus dėmesio nekreipdamas, sekiau, kaip kiti į tai reaguos.

Tiesa, viena kita paauglė megaitė, rodydama pirštu, šnibždėjo:
— Žiūrėk, kaip jo batai blizga.

Saulė slinko vakarop. Pasimaišė prie gegužinės kaimynų Kaziukas, kuris buvo truputį už mane vyresnis, bet buvom su juo geri draugai.

— Nori su manim eiti iš Pakalnės arklių parjoti? — paklausė jis.

Ir kur čia nenorėsi! Tai buvo didelis malonumas. Ir ne vieną kartą jų arklius jodinom. Kaimynas turėjo daug žemės, daug ir arklių. Ypač mylėdavau aš jų Kaštanką, kuri, tarytum laivas, jojant tik supdavo ir nė kiek nekratydavo, nežiūrint, kad ir smarkia risčia jotum.

— Bet palauk, Kaziuk, aš užbėgsiu į namus ir padėsiu batus. Mat, vakare rasa užkrenta ant pievos — sušlapsiu. Paskui sutrūks oda.

Jis linktelėjo galva, o aš, tarytum zuikis, šaute paršoviau į namus. Nebėjau nė į vidų. Ant gonko suoliuko atsisėdęs, greitai nutraukiau savo pasididžiavimą — batus, pastačiau kertelėj ir pagalvojau:

— Kai grįšiu — įsinešiu.

Arklius iš lauko parjojom. Juos suleidom į gardą, pakol bernas nakties išjos. O aš puoliau į savo kiemą. Mat, batai lyg ir ne vietoj liko. Atbėgęs pasižiūriu į priegonkio kamputį — net šiurpas pagaugais nuėjo ligi kulnų — nebėra batų!

Tyliai įslenku į priemenę — žvalgausi. Žiūriu įėjęs grįčion — gal kas įnešė? Deja, niekur nesimato, tarytum, nebuvę.

Vėl išeinu į priemenę. Tarpduryje sutinku mamą. Ji grįžta iš daržo. Mama kalba į mane kažkokiu kitu reikalu — nieko apie batus. Ir aš bijau prasitarti, kad batus palikau tokioj nesaugioj vietoj. Paskui, dar ko gero, smarkiai bars, o, be to, kol dar mamos nepaklausi ir faktas nepatvirtintas apie batų dingimą, atrodo, dar vis gal atsiras. Gal koks nors negeruolis iš draugų paslėpė, tyčia norėdamas pagąsdinti, gal kaip nors kitaip dar atsiras.

Einu per kiemą galvą nuleidęs, nusiminęs ir net nežinau nė kur eiti, nė kur jieškoti. Ši nelaimė, atrodo, tokia didelė, kad, tarytum milžiniškas kalnas, ji užgulė ir prislėgė mano krūtinę.

Rytojaus dieną išginiau laukan gyvulius. Tenai pat buvo mano draugas, su kuriuo tą dieną turėjau ganyti, buvo ir kaimo ker-

džius. Buvau, žinoma, ir aš tenai, bet ne vienas — su didžiule savąja nelaime.

— Nebėra batų... nebėra... — galvojau sau vienas.

Vakare pargenam gyvulius namo. Ir vėl įsisiurbiau akimis į tą patį priegonkio kamputį, kur batus palikau. Gal gi kas atnešė, gal pamatysiu juos vėl stovint blizgančiais aulais, gal? Bet kur tau? Nėra ir tiek.

Pagaliau, jau buvau visiškai nustojęs vilties savo gražiuosius batus bepamatyti. Dingo ir gana. Nusinešė koks nenaudelis ir tiek.

Trečią dieną — jau, tarytum, rengiausi išdėstyti savo didžiulę nelaimę mamai — kaip bus, taip bus. Bet vis dar nesiryžau...

Vakare, jau saulei nusileidus, bet dar beslankiojant paskutiniams dienos šviesos šešėliams patvoriais, šuktelėjo mama ir paprašė kažką atnešti iš kamariukės. Nuėjau. Pradaręs kamariukės duris ir paėjęs iki kampo, žiūriu, ir savo akimis netikiu — tenai gi stovi mano gražieji batai! Stovi ir, tarytum, laukia manęs — tik imk, tik paim mus!

Griebiau batus ir šaute įšoviau į gričių. Per slenkstį bėgdamas sušukau:

— Radau, mama!...

— Ką tu, vaikel, radai? — nustebusi klausia mama...

— Batus, mamut, radau... batus.

Iš džiaugsmo netgi buvau pamiršęs, kad mamai dar visai nepasakyta apie tą didžiąją nelaimę...

Taip batai ir vėl švietė ant mano kojų. Ir pasaulis buvo vėl labai gražus.

Gerb. Ponas Redaktoriau,

Aš visados taupau pinigus Eglutei. Aš už kiekvieną klaidą, kurią broliukas padaro skaitant Eglutę, gaunu 2¢ iš savo tėtės.

Man Eglutė labai patinka. Ypač patiko šie dalykai: Zuikis Puikis, Žolynėlis, Auksinis Vabaliukas, Spindulėlis, Saulės Juokas, Šimtas Mįslių, Gėlė, Snaigės.

Mano broliukas Mindaugas dar tik penkių metų, bet jau eina į lietuvišką mokyklą, o aš 8 metų, gyvenu Chicagoje ir taip pat einu į mokyklą. Iš Eglutės išmokau lietuviškai skaityti; dabar mokausi ir rašyti, kaip matote iš šio laiško.

Jūratė Bielskutė

Brangus Redaktoriau,

Aš mokausi lietuvių tėvų saleziečių Don Bosco institute Italijoje. Tai labai toli nuo Amerikos.

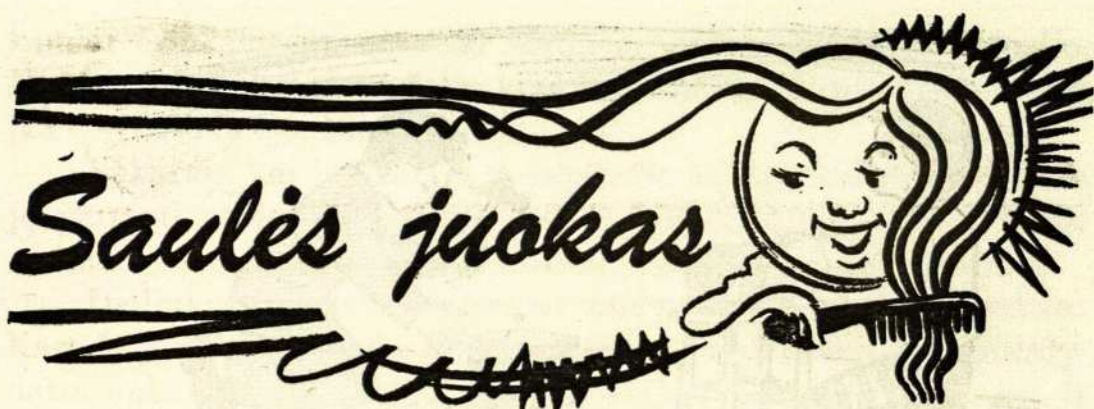
Aš labai mėgstu Eglutę, nes joje yra mįslių ir juokų, o taip pat pasakų, eilių. Man visų labiausiai patinka "Auksinis Vabaliukas". Labai patiko pasaka apie Vilių Telį, bet aš ją jau buvau skaitęs prancūziškai.

Eglutė išmoko lietuviškai skaityti, praplečia lietuvių kalbos mokėjimą. Aš ją skaitau pats ir kitiems duodu pasiskaityti. Jiems ji irgi patinka. Aš esu jau 12 metų.

Likite sveiki, ačiū už Eglutę.

Su pagarba,

Algirdas Kvietkauskas

Traukiniu į Chicagą važiavo jaunas vyras. Prieš jį sėdėjo sena senutė.

— Kur tamsta važiuojate? — klausia vyras senutę.

— Į Chicagą, į metinį mano klasę baigusiųjų suvažiavimą, — atsako senutė.

— Kiek gi jums metų, jei galiu paklausti? — kreipėsi bendrakeleivis.

— 95!

— Tai tamsta tikrai nedaug sutiksi buvusių bendraklasių.

— Gaila, — liūdnai palingavo senutė. — Paskutinius septynis metus aš jau švenčiau mūsų susitikimus visai viena.

*

Bokso rungtynių pertraukos metu vienas žiūrovas išėjo iš savo eilės prasivėdinti. Prieš prasidedant antram aktui žiūrovas vėl grįžo.

— Atsiprašau, — klausia jis jauną poniją, — ar aš išeidamas užlipau jums ant kojų?

— Taip, — sako ponija, — bet tai nieko.

— Aš nedelto, — pareiškė į savo kėdę sėsdamas žiūrovas, — aš tik norėjau pasitikrinti, ar teisingoje eilėje aš grįžau.

*

Viena motina užėjo pas fotografą ir klausia:

— Ar jūs darote ir vaikų nuotraukas?

— Taip, ponija!

— Tai kiek kaštuoja?

— Penki doleriai už dvyliką.

— Tai gerai, aš ateisiu vėliau. Dabar aš turiu tik vienuoliką vaikų.

*

— Juk tau daktaras pavelina tik po vieną stikliuką išgerti per dieną, — sako žmona vyrui, kuris metė vieną po kito stikliuką.

— Taip, mieloji taip aš ir darau, štai šitas stikliukas yra jau 1960 metų birželio 16 dienos.

MAŽŲJŲ PASAULIS

NENUORAMA DVILIUKAS

PRANYS ALŠĖNAS

Dviloji atsivedė Dviluką. Tai buvo ypatingai gražus veršelis. Jam kiek paaugus, paaškęjo, kad jis ne tik gražus, bet ir labai išdykęs. Jis visokių išdaigų pridarydavo, pakol viena pamoka jam buvo įsidėmėtina.

Šiaip jau — Dviliukas, galima sakyti, buvo gražiausias visam ūkyje, gražiausias iš visų tą pavasarį buvusių veršelių. Niekas to neginčijo.

Jo plaukai — blizgėjo, tarytum, šilkiniai. Negana to, jie dar buvo susisukę, susiraitę, tarytum, specialiai suraityti. Taigi, nė vienas iš kitų veršelių ir negalėjo jam prilygti. Jo uodega buvo ilga, beveik siekė žemę. Visų kitų veršelių buvo daug trumpesnės. Ir čia grožis, ar ne? Kada jis bėgiodavo ir šokinėdavo, vaikai tik ir sek-davo jį akimis.

Ir nevien tik vaikai. Kiti veršiukai — taip pat. Netgi aviniukai, ir tie gerėdavosi Dviliuku. Jo motina — Dvilė — taipogi džiaugėsi ir didžiavosi prašmatniu veršeliu...

Kiekvieną dieną ūkio gyvuliai — karvės ir veršiukai, avys ir ėriukai — buvo uždaryti dideliame garde — galūlaukėj. Tenai karvės ir avys — rupšnojo ir pešė skanią pavasario žolę, o veršiu-

kam ir ėriukam dar tas visai nerūpėjo. Jiems užtekdavo pienelio. Na, jeigu ir peštelėdavo žolės kuokštelę tai tik dėl pramogos. Šiaip jau — tik šokinėjo, žaidė, badėsi.

Vakarais, kai jau karvės nujausdavo, kad greitai ateis kas nors jų parginti namo, jos balsiai imdavo bliauti: būū... būū... Ir visi veršeliai subėgdavo prie savo motinų. Laukdavo žygio į namus.

Dviliukas mėgdavo dalyvauti žaidynėse su kitais veršiukais. Kartais jis kitiems ir bereikalingą pyktį parodydavo — apibadydavo, apkumšėdavo juos. Ir, galima sakyti, visai nei iš šio, nei iš to — bereikalingai. Tai būdavo nuolatinio jo išdykavimo vaisius.

Bet vieną kartą Dviliukas smarkiai pasimokė. Saulėtą popietį, jis išlindo pro gardo spragą ir nužygiavo kaimyninio ūkio palaukėn. Niekas nė nepastebėjo. Dviliukas pasiekė kitos sodybos tvorą. Už tvoros — jį pasveikino kitas veršiukas: ū-ū. Deja, į tai Dviliukas tik papurtė galvą ir įrietė sprandą. Atseit, atsitrauk, nes bus blogai... Anas vargšelis pasitraukė šalin ir pasispardęs nubėgo toliau.

Nebeliko kas vienam daryti. Dviliukas žingsniavo palengva atgal. Laukuose vienam nėra ko veikti: nei su kuo žaisti, nei kuo džiaugtis.

Pagaliau Dviliukas vėl atsirado prie savojo gardo. Tik jis nė sapnuot nesapnavo, kaip jis keistai dabar atrodė. Jis buvo visai nebe tas Dviliukas, kuris savimi didžiavosi ir kuriuo kiti gerėjosi. Mat, jis nė nepastebėjo, kai grasindamas anam svetimajam veršeliui, pasitrynė pagal tą tvorą, kuri buvo... visiškai neseniai šviežiais dažais nudažyta... Taigi, Dviliuko puikieji kailinėliai buvo kažkas baisaus. Jis atrodė, tarytum, vargšas išsitepęs, išsimurzinęs ubagėlis.

Iš pradžių kiti veršeliai, tarytum, mėgino juoktis, bet vėl greit surimtėjo, supratę kito nelaimę.

Taip praėjo net keletas dienų, kol Dviliukas savo kailinėlius išsivalė. Per tą laiką jis nebuvo jau nė toks linksmas, pagaliau, nei toks išdykęs, koks būdavo pirmiau. Jis ir nebesijautė toks išdidus prieš kitus veršelius. Dviliukas buvo vienas iš gražiausių veršelių, bet pasidarė vienas ir iš geriausių. Toji pamoka jam buvo vertinga...

DOMINYKAS DARBININKAS

K a z y s B i n k i s

*Dominykas — darbininkas,
Tai visi jau žino.
Niekuomet nesėdi dykas,
Vis ką nors gamina.
Dirba lovą, dirba kėdę,
Kartais dirba stalą...
Niekuomet tuščiom nesėdi, —
Piauna, skuta, kala...
Jei su piūklų kiek sugaišo,
Griebiasi pieštuko,
Kas išeina, tą ir paišo:
Šunį ar veršiuką.
Kiek papaišęs, vėl tuoj meta,
Vėl su piūklų stena...
Ir stenėdamas jis stato
Sau aeroplaną.
To nebaigęs, griebia kitą,
Vėl pūškuodamas kala...
Daug jau medžio sudarkyta,
Bet čia dar ne galas.
Reikia ratų, reikia ienų
Ir malūno reikia.
Dirba jis per kiaurų dieną,
Dirba, bet... nebaigia.*

NYKŠTUKAS

(Liaudies pasaka)

Vieną kartą gyveno senelis ir senelė. Jiedu neturėjo vaikų ir buvo labai nusiminę, kad senatvėje jų nieks neprižiūrės ir nemaitins. Kartą nuėjo senelė pas kaimynę ir pasiskundė jai savo nelaime.

— Nupiauk, — sako kaimynė, — savo kairės rankos nykštį ir užmesk ant krosnies — rytoj atbėgs vaikas.

Apsidžiaugė senelė kaimynės patarimu, parėjo namo, nupiovė savo kairės rankos nykštį ir užmetė ant krosnies.

Kitą rytą senelis išėjo į lauką arti, senelė, anksti atsikėlus, pusryčius verda, blynus kepa ir vėl skundžiasi:

— Nėra kam seneliui tų blynų nunešti! Kad būt koks vaikelis, nors nykščio didumo!

Kai ji taip pasakė, tik girdi — kažin kas žagaruose traška, ir tuoj nuo krosnies nušoko nykščio didumo berniukas.

— Duok, mama, aš nunešiu tėtei pusryčius!

— Kur tu, vaikeli... Tau rugienos akis išbadys!

— Neišbadys. Nunešiu.

— Kaip tu toks mažas neši?

— Padėk man duonos kepalą ant galvos, ant kepalo bliūdą, ant bliūdo ąsotėlį!

Motina surišo blynus į našulėlį, padėjo ant galvos Nykštukui duonos kepalą, blynus ir ąsotėlį. Nykštukas su pusryčiais kad pasileido per laukus pas tėvą, tai niekas jo pavyti negali. Bėgo bėgo ir pribėgo balą:

— Mama, mama! Ežeras!

Nykštukas nusivožė viršutinį bliūdą, įsisėdo, šaukštu persiyrė per balą ir bėga toliau. Neša neša, prinešė ligi rugienos ir šaukia tėvui:

— Tėte, tėte, kur tu esi, atsiliepk, čia toks tankus miškas, aš tavęs nematau!

Tėvas apsidairė, kad niekur nieko nematyti, kas čia šaukia. Tik žiūri — per arimą eina ąsotis ir duonos kepalas. Pribėgęs prie vagos, Nykštukas sustojo:

— Tai aš, tėte, tavo sūnus, Nykštukas, tau pusryčių atnešiau!

Tėvas atsisėdo valgyti.

— Kol tu, tėte, pavalgysi, tai aš paarėsiu!

— Kaip tu paarėsi, kad tu toks mažas? Bene arkliai tavęs klausys?

Nykštukas įlindo į arklio ausį ir šaukia: “Na, Juodi, na, Bėri!”, arkliai ir klauso. Kad pradėjo Nykštukas arti, švilpauti, dainuoti, net laukai skamba.

Tėvas pusryčius valgo, sūnus aria geriau net už tėvą. Arkliai eina, o žmogaus nematyti. Važiavo pro šalį ponas šešiais arkliais. Pamatė, kad vieni arkliai aria, o žmogus pusryčius valgo. Ponas klausia:

— Žmogau, žmogau, kas tavo per arkliai, kad vieni aria?

— Tai ne arkliai, tai mano sūnus aria!

— Kurgi jis yra? — stebisi ponas.

— Arklio ausy sėdi.

— Ar negalėtum tu man jį parduoti?

— Ne, negaliu, — sako tėvas, — tą vieną teturiu.

Vaikas, išgirdęs pono kalbą, tuoj plikti iš arklio ausies, nubėgo pas tėvą ir, išokęs į jo ausį, sako:

— Parduok, parduok, tėtė! Tegu mane apipila pinigais! Aš vis tiek pareisiu.

— Gerai, ponai! Kad apipilsį jį pinigais, tai parduosiu, — sako tėvas.

Ponas galvoja: “Toks mažas — aš jį su trečiuoju užmesiu!” Išpylė vieną kapšį pinigų, Nykštukas strikt į viršų, išpylė kitą — Nykštukas vėl strikt į viršų. Didžiausią krūvą pinigų pripylė — vis Nykštukas viršų ir viršų. Pagaliau glėbiu šimtinių jį užklojo. Paėmė dabar ponas Nykštuką, ant skrybėlės pasisodino ir vežasi.

Užėjo naktis, pradėjo lyti. Ponas sustojo girioje pasiganyti. Nykštukas iššoko iš karietos, atsistojo po baravyku ir stovi. Ponas, pajutęs, kad Nykštuko nėra, ėmė šaukti:

— Nykštuk, kur tu?

— Po baravyku.

— Grįžk į karietą.

— Surask mane, tai grįšiu.

Ieško ponas, ieško ir niekaip nesuranda. Važiuoja namo be Nykštuko. O per girią eina vagys ir tariasi tą poną apiplėšti. Tik girdi balselį iš po baravyko:

— Aš regėjau pas poną riešutų ir pinigų. Tik jūs mane pasiimkit, aš įlįsiu per langą ir jums paduosiu!

— Gerai, — sako vagys. — Sėsk į kišenę, mes tave nusinešim.

Įlindęs per plyšelį į pono klėtį. Nykštukas visu balsu ėmė šaukti:

— Ei, vagys, ką imti, ar pinigus, ar riešutus?

— Tylėk, nerėk, kam riešutai, kam riešutai? Pinigus imk, pinigus!

Pajuto ponas, išgirdo visas dvaras, paleido šunis ir išvijo vagis. Atidarė klėtį — niekur nieko nėra. O Nykštukas palėpęs šiaudelį įlindo, tai jo ir nesimato. Rytą dvaro šeimininkė eina piauti lašinių, o Nykštukas šaukia:

— Nekliudyk, čia mano lašiniai! Nekliudyk, čia mano lašiniai!

Šeimininkė išsigandus pabėgo. Atėjo ponas, pats piauna lašinius, o Nykštukas vis šaukia:

— Nekliudyk, čia mano! Nekliudyk, čia mano!

Kas daryti? Nuplėšė ponas tuos palėpės šiaudus, nunešė tvartan, pametė karvei. Karvė kaip ėdė ir suėdė su šiaudais Nykštuką. Nueina mergina karvių melžti. Kai tik melžia, tai Nykštukas karvės pilve šaukia:

— Nemelžk, nes spirsiu!

Mergina išsigando. Atėjo ponas, ir tas išsigando. Reikia tą karvę pauti. Ir papiovė. Vėdarus nunešė mergina upelin mazgoti. O pati sugrįžo niekočios atsinešti. Kur buvęs, kur nebuvęs vilkas iš pakalnės kapt už vėdaro ir suėdė. Nykštukas vilko pilve šaukia:

— Vilke, vilke, kur mane neši?

Vilkui pasirodė, kad žmogus vejasi, kaip šoko išsigandęs, net žemė bėrė po jo kojomis. Kai tik vilkas artyn prie avelių, Nykštukas šaukia:

— Piemenys, piemenys, vilkas prie avelių slenka.

Piemenys stveria už lazdų ir nuveja vilką.

Vilkui jau nesikenčia, tiek dienų neėdęs, sulysęs.

— Nykštuk, Nykštuk! Kur man tavo dėti? — skundžiasi vilkas.

— Nešk mano tėvo kieman!

Nunešė vilkas tėvo kieman.

— Nešk į pirkį, — sako Nykštukas.

Buvo pirkios durys atdaros, vilkas įsmuko pirkion. Nykštukas rėkia vilko pilve:

— Mama, tėtė! Vilkas pirkioj!

Tėvas už kažergos, motina už skujinės ir nudobė vilką. Nykštukas išsoko sveikas ir gyvas, puolė su tėvais sveikintis. Iš to vilko kailio senelė pasiuvo Nykštukui kailinius. Dar ir dabar jis tebenešioja, jeigu nesuplyšo.

NARSUSIS STRAZDAS

Sulietuvino K. KUBILINSKAS

Eglė ošia ir siūbuoja.
Strazdas tupi ir dainuoja:

“Kirsiu, kirsiu
Aš eglyne
Žalią eglę
Ištekinę.
Storą lazdą
Nusidrošiu,
Miško žvėris
Išvanosiu.”

O pro šalį kiškis eina
Ir išgirsta strazdo dainą.
Kiškis stvėrė už ausų:

“Iš tikrųjų, kaip baisu!
Ką daryti? Ką daryti?
Bėgsiu lapei pasakyti”.

Bėga kiškis — kinku linku
Ir laputę susitinka:

“Oi, kūmute, oi, širdele,
Baisų triukšmą strazdas kelia...
Aš lekiu užkandęs žadą:
Strazdas eglę kirsti žada,
Storą lazdą jis darys
Kam tik duosiąs, tas ir kris...
Ta lazda nuo šios dienos
Miško žvėris jis vanos.”

Lapė dreba: “Ką daryti?
Bėkim vilkui pasakyti.”
Bėga kiškis, bėga lapė,
Plūsta strazdą smailasnapi,
Pilką vilką susitiko
Ir abudu jam suriko:

“Baisų triukšmą strazdas kelia: Kaip sudrausti šitą strazdą?»,
Jis jau kerta eglę žalią Vilkas uodegą pabruko,
Ir ketina drožti lazdą... Nejuokais lazdos pabūgo.

TĖVIŠKĖJ

ALBINA KAŠIUBIENĖ

*Nemunas sidabro juosta,
Siūta auksu, gintarais,
Juosia šalį rūtom puoštą,
Saulę lydi vakarais.*

*Spinduliuos jo bangos mainos,
Perlais spindi rytmečiais.
Skamba nuo krantų jam dainos
Tėviškės laukais plačiais.*

*Žydi soduos obels, vyšnios,
Teka medus aviliais,
Šlama klevas prie seklyčios,
Girgžda svirtis patyliais.*

*Sesės lenkia veidą skaistų,
Prie lelijų taip baltų,
Linų žiedais eina kloti,
Staklėse austų dienų.*

*Raštai tulpių ir žvaigždelių
Nusėti tuo audimu.
Daug melsvų akių ugnelių,
Ten nubėgo kilimu.*

*Rūtos galvas vainikuoja,
Rankos atrenka gijas,
Ir gegutė iškukuoja
Ateities didžias svajas.*

*Taip žydėjo mūsų kraštas,
Rūtų vainiku žaliu,
Lyg žieduotų pievų raštas,
Upių, ežerų gilių.*

*Kaip toli liko takelis,
Lig vartelių ir namų,
Tik suprast gal Visagalis,
Kiek sudėta ten maldų.*

SIMTAS MİSLIŲ, BE VIENOS

Grigas grigutis, gale ežios atsigulęs, vienu lapu pasiklojęs, kitu lapu užsiklojęs.

Agurkas

*

Atbėga biesytis, užrietęs nosytę.

Rogės

*

Sulig višta didumo, sulig plunksna sunkumo.

Kiaulės pūslė

*

Ne tiek arklys veža, kiek senas diedukas ant kupros neša.

Tiltas

*

Kabukas kabo, ožiukas daboja, kabukas nukrito, ožiukas prarijo.

Obuolys ir žmogus

*

Kas verkia be ašarų?

Smuikas

*

Papuravo kamarėlė: nei langelių, nei durelių.

Akmuo

*

Devynios mįslės, pakrūmėj kiškis.

Višta ant kiaušinių

*

Dundulis kalnas, geležinis arklas.

Duonos kepalas ir peilis

*

Dieną trapu trapu, naktį karu karu.

Antkojai

*

Sėdi mergelė ant kelio, kas eina, tas lenkias.

Uoga

PENKI PUNKTAI

1. Užsiprenumeruok Eglutę, jei jos dar neužsiprenumeravęs.
2. Prikalbink užsiprenumeruoti Eglutę savo pažįstamą, kuris dar neužsiprenumeravęs.
3. Paprašyk tėvelius, kad jie išsiųstų Eglutės prenumeratą, jei ji dar neišsiųsta.
4. Paragink tai padaryti ir savo draugą.
5. Paprašyk savo šeštadieninės mokyklos mokytoją, kad jis paragintų vaikus užsiprenumeruoti Eglutę.

Alp 1785

V. Maciunas
247 E. Albanus St.
Philadelphia 20, Pa. **Larch.**

A. 189,369